

In Duitsland nemen de Corona-spanningen rond asielzoekers toe

Posted on 28 maart 2020 by Willy Hemelrijk

Het Europese inreisverbod als maatregel tegen de coronapandemie doet zijn naam geen eer aan: asielzoekers kunnen Duitsland – de grootste asielmagneet van de wereld – nog altijd binnenkomen. Alleen is uitzetten niet meer mogelijk.

Het systeem staat daardoor onder druk. Zonder beschermende kleding en laboratoriumcapaciteit zullen medewerkers en artsen het binnenkort niet meer aan kunnen. Dit artikel is van Matthias Nikolaidis en verscheen eerder in [Tichys Einblick](#). De vertaling is van Willy Hemelrijk.

In het Duitse asielopvangsysteem wordt iedereen steeds nerveuzer. Werken met nieuwkomers is nooit gemakkelijk. Maar nu, met de coronapandemie, wordt het nog lastiger. Twee kwetsbare organisaties komen hier bij elkaar, schuren langs elkaar en raken oververhit: het Duitse gezondheidssysteem dat steeds meer in de stress raakt en de asielzoekersopvang, een systeem dat sowieso altijd onder druk staat. Want één ding komt tijdens deze Corona-crisis niet tot stilstand: de instroom van asielzoekers.

Asielzoekers blijven komen

Ondanks het door Ursula von der Leyen afgekondigde inreisverbod kunnen asielzoekers Duitsland nog altijd in. De gedetailleerde voorschriften in het 'inreisverbod' zijn daar duidelijk over: de reisbeperkingen gelden niet voor artsen, verpleegsters, forensen en diplomaten, en ook niet voor 'personen die internationale bescherming behoeven of bescherming om andere humanitaire redenen'.

Een woordvoerder van het Duitse ministerie van Binnenlandse Zaken bevestigt dat de procedures aan de buitengrenzen van het Schengengebied tot nu toe ongewijzigd zijn – althans voor zover Duitsland daar invloed op heeft. Volgens de Brandenburgse immigratiedienst komen er elke dag 15 tot 20 migranten aan in de centrale opvang in deze deelstaat en die nieuwkomers worden vervolgens verdeeld over de Brandenburgse asielzoekerscentra. Half maart waren bijna de helft van de 3000 opvangplekken bezet. Nog een maand of drie, dan zit de opvang dus vol.

Uitzetten onmogelijk

Tegelijkertijd veranderen de aanvraagprocedures. Vanwege de bestaande reisbeperkingen – geannuleerde vluchten, inreisverboden in derde landen – is terugsturen vrijwel onuitvoerbaar geworden. Tijdelijke verblijfsvergunningen worden zonder veel omhaal toegekend, omdat er door 'social distancing' geen procedures meer mogelijk zijn. En dan kan de krant *Welt* op 19 maart wel koppen 'Uitzettingen worden niet opgeschort tijdens de coronacrisis', maar dat zal weinig helpen.

Want een dag later werd die kop al gelogenstraft. De deelstaat Nedersaksen stopte met uitzetten en stelde vier Albanezen, een Serviër en een Gambiaan op vrije voeten. Er kwam een einde aan hun detentie omdat een terugkeerbesluit slechts beperkt geldig is. De vijf Oost-Europeanen kregen een treinkaartje en de opdracht naar hun vaderland terug te keren. De Gambiaan mocht in Duitsland blijven, want er wordt voorlopig niet gevlogen op Gambia.

Zes asielzoekers in het Hessische detentiecentrum in Darmstadt eisen ook hun vrijlating en zijn volgens *Welt* een halve dag in hongerstaking gegaan.

Ook uitzetting naar andere EU-landen in het kader van de Dublin-verordening, is nu natuurlijk opgeschort. Migrant komen dus momenteel in de opvangcentra aan

zonder dat afgewezen asielzoekers uitgezet worden.

Nieuwkomers testen op corona

Dat is de ene kant van het verhaal: het asielsysteem met zijn nu vastgelopen regels. Een groot aantal mensen mag naar binnen, niemand gaat er meer uit. Maar hoe zit het met de andere kant van het probleem: de gezondheidszorg voor de nieuwkomers?

De EU schrijft in haar uitleg over het inreisverbod (dat dus eigenlijk geen inreisverbod is): 'Er moeten voor mensen die het EU-gebied mogen betreden gecoördineerde en intensievere gezondheidscontroles komen.' In de huidige situatie betekent die onduidelijke formulering waarschijnlijk: test de nieuwkomers alstublieft op corona! In Saksen lijkt dat te gebeuren. Maar in Berlijn niet. Ook in Brandenburg wordt in eerste instantie alleen de temperatuur gemeten en daarna pas bij verdenking op het coronavirus getest.

Alleen schriftelijke aanvragen

Hier spelen ook andere problemen een rol: de medewerkers bij de immigratiedienst, en ook de artsen die infectieziekten moeten voorkomen, hebben nu zelf bescherming nodig om beschikbaar te blijven voor het systeem. Het Federaal Bureau voor Migratie en Vluchtelingen (BAMF), met vestigingen in alle deelstaten, accepteert momenteel alleen nog schriftelijke asielaanvragen.

Vroeger, voor de coronacrisis, kregen asielaanvragers, nadat ze negatief getest waren op infectieziekten, een afspraak bij een ambtenaar. Maar nu waarschuwt de ondernemingsraad van de BAMF. Het risico om besmet te raken is voor aanvragers, begeleiders en tolken simpelweg te groot. Een Berlijnse BAMF-afgevaardigde vindt er geen doekjes om: 'Stoppen met deze waanzin en wel onmiddellijk!'

Centra in quarantaine

Uit voorzorg worden quarantainevoorzieningen gebouwd in de Brandenburgse opvangcentra. Die zijn bedoeld om in geval van besmetting de lokale ziekenhuizen te ontlasten, maar vooral om de veiligheid van medewerkers en huisgenoten te waarborgen. Een veelvoorkomend probleem van de opvangcentra voor nieuwkomers is dat de bewoners niet altijd meewerken met de overheid. Dat leidt

tot allerlei problemen.

Zo werd een paar dagen geleden in het Noord-Duitse Schwerin een busdienst gedeeltelijk stilgelegd: twee asielzoekers die vanwege contacten met een coronapatiënt in quarantaine waren geplaatst, hadden een bus naar de stad genomen.

De beveiliging van een centrum kan snel op scherp staan als er besmettingsgevaar dreigt. In een asielzoekerscentrum in het Thüringse Suhl was een bewoner positief getest op het coronavirus. Als gevolg hiervan werd het hele complex met 533 inwoners in quarantaine geplaatst. Een paar bewoners kwamen in opstand tegen de maatregel, probeerden uit te breken en eindigden uiteindelijk in quarantaine in een politiecel.

Positief getest

De Zuid-Duitse centra hebben weer andere problemen. Hier worden de komende dagen ook nieuwkomers verwacht. Waar vandaan is vooralsnog onduidelijk, maar het ligt voor de hand dat die uit het zuiden zullen komen. Het personeel in de opvang vraagt zich nu al af hoe het deze groei moet opvangen. Elke individuele immigrant vrijwaren van besmetting staat nu voorop.

In het centrum in Baden-Württemberg zijn al acht mensen positief getest.

Deelstaat-minister van Binnenlandse Zaken Thomas Strobl (CDU) is tevreden: 'De positief geteste gevallen laten duidelijk zien hoe noodzakelijk het is om alle nieuwkomers te controleren op het coronavirus.'

Maar gebeurt dat testen wel overal zo grondig als Strobl beweert? De Medizijnische Versorgungszentren (MVZ) zijn in de meeste centra verantwoordelijk voor de gezondheidszorg. Een arts van de MVZ klaagt over knelpunten in de laboratoriumcapaciteit. Coronatests kunnen niet meer snel worden verwerkt en blijven daardoor liggen. Door de krappe testcapaciteit mogen tests ook in de opvangcentra alleen bij een vermoeden van corona worden uitgevoerd.

Testen heeft geen zin, zo begrijpt ook de arts, als de laboratoria overbelast zijn en er geen uitslag komt. Maar hij klaagt vooral over het gebrek aan beschermende kleding. Zonder die kleding kan de medische zorg elk moment ophouden – door het reële risico op besmetting voor de artsen en verplegers, met daaropvolgende quarantaine en misschien ziekte, maar ook door de (begrijpelijke) onwil om zonder

passende bescherming überhaupt nog aan de slag te gaan.

Tekort aan alles

De medische diensten in de opvangcentra hadden zich eigenlijk op de komende ziektegolf willen voorbereiden door die te vertragen, zo blijkt uit de richtlijnen van een centrum in Baden-Württemberg. Met het oog op de verwachte Corona-crisis wilden de artsen tijd winnen, betere bescherming bieden en de bewoners voorbereiden op veranderde procedures.

Ondertussen overwoog het team van artsen om een twee-ploegendienst op te zetten zodat bij een infectie niet alle medewerkers tegelijk zouden uitvallen. De nieuwkomers die nu verwacht worden gaan waarschijnlijk roet in het eten gooien. De opgebouwde voorraden kunnen in korte tijd opraken. Er is meer beschermende kleding nodig als straks alle nieuwe bewoners getest moeten worden. Ook ontsmettingsmiddelen voor de woningen raken snel op.

Ook in een Hessisch opvangcentrum is nu een coronapatiënt ontdekt. Een 24-jarige Afghaan viel de dokters bij binnenkomst al op. Hij werd onmiddellijk geïsoleerd en testte positief. In alle opvangcentra in Hessen is bezoek nu niet langer toegestaan. Maar iets zuidelijker duiken nu verhalen op over 'Corona-party's' in opvangcentra.

Mensen opsluiten blijkt moeilijk, ook in asielzoekerscentra.